

Barn som far illa eller riskerar att fara illa

Ansvar

Verksamhetschef ansvarar för att rutinen är känd.

Arbetsbeskrivning

När ska en anmälan till socialtjänsten göras?

Begreppet ”barn som far illa” innefattar alla former av övergrepp, försummelse och utnyttjande som leder till faktisk eller *potentiell* skada för barnets hälsa eller utveckling. Det kan till exempel avse barn som utsätts för fysiskt eller psykiskt våld, sexuella övergrepp, kränkningar eller problem i förhållande till sin familj. Likaså om de blir vittne till våld eller lever i en miljö där våld och hot om våld förekommer. Oro kan också föranledas av att barnet har ett självdestruktivt beteende.

Vid oro eller misstanke om att ett barn far illa har hälso- och sjukvården *skyldighet* att göra en anmälan till socialtjänsten. Därför är det viktigt att alltid ställa frågor om det finns barn under 18 år i hemmet och dokumentera informationen i journalen. Anmälningsskyldigheten gäller även om man vet att annan myndighet redan har anmält eller om socialtjänsten redan har en pågående utredning. Det finns också fortsatt skyldighet att anmäla om ny oro/nya omständigheter tillkommer. Viktigt att tänka på att utredningsansvaret ligger hos socialtjänsten, inte hos sjukvården.

Skyldigheten att göra orosanmälan gäller både när vården möter barn som patient, som anhörig samt när vården möter patienter som har ansvar för/bor tillsammans med minderåriga barn. Anmälan gäller alla barn, även

asylsökande och gömda. Anmälningsskyldigheten gäller inte ofödda barn. Det finns dock en möjlighet att utan hinder av sekretess lämna uppgifter till socialtjänsten till skydd för ett väntat barn med stöd av 25 kap. 12§ offentlighets- och sekretesslagen.

Vid behov av råd och stöd går det alltid att kontakta socialtjänsten utan att röja patientens identitet. De går även bra att rådgöra med VGR:s [barnskyddsteam](#). Kurator kan konsulteras när en anmälan till socialtjänsten ska göras.

Vem ska göra anmälan?

Anmälan ska göras av den personen som känner oro. Anmälningsskyldigheten kan inte överlåtas till någon annan. Rekommendationen är att anmälan signeras av två personer, den som har oron samt vårdenhetschef på den avdelning som berörs.

Hur görs anmälan?

Anmälan görs till den socialförvaltning i stadsdelen där barnet är folkbokförd. Har man inte den uppgiften kan man rådfråga socialjouren dygnet runt. Likaså är det socialjouren man kontaktar om barnet har ett akut skyddsbehov. De kan nås på 031-365 87 00.

I anmälan lämnas de uppgifter man har gällande vårdnadshavare, barnet eller andra närstående. Beskriv vad som föranleder din oro. En anmälan ska alltid göras skriftligt men kan i akuta fall lämnas muntligt för att sedan kompletteras skriftligt. Denna blankett ska användas:

<https://www.vgregion.se/orosanmalan>.

Dokumentet ska **inte** skannas in i journal. Skriv ut orosanmälan i två exemplar. Ett postas eller faxas till berörd socialförvaltning och den andra lämnas till administrationen för diarieföring.

I samband med att en orosanmälan görs är huvudregeln att vårdnadshavare informeras. Undantaget är vid misstanke om brott mot barnet där föräldern kan antas vara förövare, till exempel sexuella övergrepp eller misshandel. Då ska vårdnadshavare **inte** informeras om att orosanmälan görs. Detta för att minska risken för hot/och påtryckningar mot barnet samt för att inte störa en eventuell polisutredning.

Dokumentation

För journalsystemet Melior görs dokumentation under aktiviteten "Extern kontakt rörande patient". Anmälan ska inte skrivas direkt i korr/intyg. I journalen dokumenteras:

- Att anmälan är gjord.
- Till vilket socialkontor den är skickad.
- Om vårdnadshavare är informerad om att anmälan är gjord.
- Anmälan är inte en vårdåtgärd, men ska KVÅ-kodas som en vårdadministrativ åtgärd med KVÅ-kod GDo08.
- Om innehållet bedöms ha betydelse för barnets vård skannas handlingarna även in i E-arkiv.
- Att blanketten för orosanmälan är diarieförd och under vilket diarienummer. Detta görs av administrationen.

Undantag från direktåtkomst

Vid journalföring i mötet med våldsutsatta patienter kan högsta möjliga sekretess behöva användas vid dokumentation i patientjournalen, och också skyddas för åtkomst via nätet. Om det finns misstanke om att en hotbild kan förekomma ska dokumentation ske i mallen "Undantag från direktåtkomst" och dokumenteras under "Våldsutsatthet i nära relationer."

Vilka uppgifter får lov att lämnas till socialtjänsten?

Enligt socialtjänstlagen (2001:453), 14 kap 1§ 4st finns skyldighet att lämna ut de uppgifter som socialförvaltningen begär. Be gärna att få frågeställningarna skriftligt.

Sekretessgenombrott/Polisanmälan

Det finns inte några sekretessrättsliga regler som hindrar att polisanmälan görs/information lämnas i de fall då en patient under 18 år utsätts för brott enligt BrB Kap 3, 4 och 6 som till exempel barn som bevittnat brott mot närstående, fysisk misshandel, sexuella övergrepp, kvinnlig könsstympning (lag 1982:316). Vid behov, konsultera polis, åklagare eller Barnahus.

Vad händer efter anmälan?

När en anmälan kommer in till socialförvaltningen finns en skyldighet att öppna en utredning. Socialförvaltningen lämnar på grund av sekretess inte ut några uppgifter i ärendet.

Relaterad information

Regional medicinsk riktlinje - [Regionala medicinska riktlinjer i VGR om barn som far illa - Vårdgivarwebben Västra Götalandsregionen](#)

SU-gemensam rutin - [Anmäla oro om barn till socialnämnden](#)

Socialstyrelsen - [Anmälan till socialtjänsten vid kännedom eller misstanke om att ett barn far illa - Socialstyrelsen](#)

Blankett för orosanmälan- [Orosanmälan gällande barn och unga](#)

Ansvarig

Cecilia Karlefäldt, leg. hälso- och sjukvårdskurator

Granskare

Panos Vasilakis, vårdenhetschef

Uppföljning och utvärdering

Rutinen uppdateras vartannat år.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Verksamhet Infektion

Innehållsansvar: Cecilia Karlefäldt, (cecka20), Kurator leg
Hälsa o Sjukvård

Godkänd av: Anna Grahn, (annpe88), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9784-44644612-170

Version: 1.0

Giltig från: 2025-09-29

Giltig till: 2027-09-29